

**ПРОФЕСІЙНІ СВЯТА
В УКРАЇНІ:
ЯК БІБЛІОТЕКИ МОЖУТЬ ДОЛУЧИТИСЯ ДО ЇХ
ВІДЗНАЧЕННЯ**

Департамент культури і туризму
Полтавської обласної військової адміністрації
Полтавська обласна бібліотека для юнацтва
ім. Олесея Гончара

ПРОФЕСІЙНІ СВЯТА В УКРАЇНІ: як бібліотеки можуть долучитися до їх відзначення

Методичні поради

Полтава – 2023

Автор-укладач: Леся Костенко

Професійні свята в Україні: як бібліотеки можуть долучитися до їх відзначення : методичні поради / Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеся Гончара ; автор-укладач Л. Костенко. – Полтава, 2023. – 28 с.

Методичні поради містять практичну інформацію щодо можливостей публічних бібліотек організувати відзначення різних професійних свят (українських та міжнародних) за участі юнацтва та молоді. Видання включає загальні рекомендації стосовно відзначення професійних свят бібліотечними засобами та методами, а також конкретні поради з відзначення в книгозбірнях днів художника, кухаря і кулінара, фотографа, хіміка та медичного працівника як днів вшанування представників цих професій.

Видання адресоване працівникам публічних бібліотек, які працюють із юнацтвом та молоддю.

В Україні встановлена велика кількість офіційних професійних свят, коли вшановують представників різних професій. Це – або конкретні календарні дати, або зазначені порядкові номери днів тижня, незалежно від того, на яку дату вони припадають (ця дата може бути різною). Серед професійних свят є міжнародні, які відзначають у багатьох країнах, в т.ч. й в Україні, а є суто українські, які встановлені в Україні указами Президента.

До відзначення професійних свят можуть активно долучатися й публічні бібліотеки як інформаційні та дозвіллієві центри, використовуючи при цьому весь спектр своїх можливостей. Відзначення професійних свят може активізувати профорієнтаційний напрямок бібліотечної роботи, особливо з юнацтвом і молоддю.

Вибір молодими людьми своєї професії – це надзвичайно відповідальний етап у житті. Важливо правильно обрати майбутній фах.

Проте зробити це не так просто – не завжди вистачає знань про кожну з професій і вміння оцінити власні здібності, виявити свої інтереси і вподобання.

Не останню роль у цьому професійному виборі відіграє поінформованість про величезний світ професій. І відзначення у бібліотеках різних професійних свят якраз сприятиме отриманню підлітками та молоддю інформації про існуючі професії.

Бібліотечні працівники, здійснюючи роботу з профорієнтації, надають просвітницьку, інформаційну та соціальну допомогу молодим користувачам через спектр професій та шляхи їх отримання.

Оскільки професійних свят в Україні дуже багато, то найоптимальнішим варіантом є відзначення у бібліотеках свят тих професій, яких найбільше у конкретній місцевості, або так би мовити «універсальних наскрізних» професій, які є у кожному населеному пункті, або професійних свят, до яких можна підготувати найбільше різнопланових активностей у бібліотеці, охоплюючи усі вікові категорії користувачів (від дошкільнят і до осіб дуже поважного віку).

Серед переліку професійних свят, що відзначають в Україні, для відзначення у більшості публічних бібліотек можна виокремити такі **професійні свята**:

Лютий

Міжнародний день **БАРМЕНА** – 06 лютого

День **ІТ-ФАХІВЦЯ (КОМП'ЮТЕРНИКА)** – 14 лютого

Всесвітній день **ЕКСКУРСОВОДА** – 21 лютого

Березень

Всесвітній день **ПИСЬМЕННИКА** – 03 березня

Міжнародний день **ЛЯЛЬКАРЯ** – 21 березня

Квітень

День **ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ** – 17 квітня

Всеукраїнський день **ПСИХОЛОГА** – 23 квітня

Міжнародний день **СЕКРЕТАРЯ** – 24 квітня

Травень

День **КОНДИТЕРА** – 03 травня

Всесвітній день **МЕДИЧНИХ СЕСТЕР** – 12 травня

День **БАНКІРА** в Україні – 20 травня

День **НАУКИ** – третя субота травня

Міжнародний день **ФІЛОЛОГА** – 25 травня

День працівників **ВИДАВНИЦТВ, ПОЛІГРАФІЙ ТА КНИГОРОЗПОВСЮДЖЕННЯ** – остання субота травня

День **ХІМІКА** – остання неділя травня

Червень

День **ЖУРНАЛІСТА** в Україні – 06 червня

День працівників **МІСЦЕВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ** в Україні – перша неділя червня

Липень

День **СЛІДЧОГО** України – 01 липня

День **ПОДАТКІВЦЯ** України – 02 липня

День **НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ** – 04 липня

День працівників **ЗАПОВІДНИКІВ** в Україні – 07 липня

Міжнародний день **ФОТОГРАФА** – 12 липня

День **РИБАЛКИ** в Україні – друга неділя липня

День **БУХГАЛТЕРА** України – 16 липня

День **МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА** в Україні – 27 липня

День **PR-СПЕЦІАЛІСТА** – 28 липня

День **СИСТЕМНОГО АДМІНІСТРАТОРА** – остання п'ятниця липня

День працівників **ТОРГІВЛІ** – остання неділя липня

Серпень

День **АРХЕОЛОГА** в Україні – 15 серпня

День **БУДІВЕЛЬНИКА** в Україні – друга неділя серпня
День **ВЕТЕРИНАРА** в Україні – друга неділя серпня
День **ПАСІЧНИКА** в Україні – 19 серпня

Вересень

День **ПІДПРИЄМЦЯ** в Україні – перша неділя вересня
Міжнародний день **ПЕРУКАРЯ** – 13 вересня
День **РЯТІВНИКА** в Україні – 17 вересня
День **ФАРМАЦЕВТА** в Україні – третя субота вересня
День працівників **ЛІСУ** в Україні – третя неділя вересня
День **ВИХОВАТЕЛЯ і НЯНІ** – 27 вересня
Міжнародний день **ПЕРЕКЛАДАЧА** – 30 вересня
Всеукраїнський день **БІБЛІОТЕК** – 30 вересня

Жовтень

Всесвітній день **АРХІТЕКТОРА** – перший понеділок жовтня
День працівників **ОСВІТИ** в Україні – перша неділя жовтня
День **ЮРИСТА** – 08 жовтня
День **ХУДОЖНИКА** в Україні – друга неділя жовтня
День **ШЕФА (БОСА)** – 16 жовтня
Міжнародний день **КУХАРЯ і КУЛІНАРА** – 20 жовтня
День **МАРКЕТОЛОГА** – 25 жовтня
День **АВТОМОБІЛІСТА** – остання неділя жовтня

Листопад

День працівників **КУЛЬТУРИ і МАЙСТРІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА** – 09 листопада
День працівників **РАДІО, ТЕЛЕБАЧЕННЯ і ЗВ'ЯЗКУ** України – 16 листопада
День **АГРАРІЯ** в Україні – третя неділя листопада

Грудень

День **ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (ЗСУ)** – 06 грудня
День працівників **МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ** в Україні – 07 грудня.

Крім вище зазначених, існує ще велика кількість інших офіційних професійних свят (як українських, так і міжнародних), але в цьому виданні відібрані ті, які можна відзначити саме у публічних бібліотеках.

Не зважаючи на те, що різні професійні свята – це дні, коли вшановують представників абсолютно різних професій, та у публічних бібліотеках можна практично до усіх професійних свят зробити наступне:

- провести попередню масштабну піаркампанію з анонсуванням відзначення конкретного професійного свята у бібліотеці із залученням різних видів медіа;

- підготувати яскраві афіші та розмістити їх на входних дверях чи на вітринному склі чи вікні закладу про відзначення конкретного професійного свята у бібліотеці (із зазначенням коли саме і що саме у програмі святкування); розмістити ці ж афіші на сторінках бібліотеки в соцмережах, бібліотечному сайті чи блозі;

- підібрати віршовані привітання з професійними святами;

- для створення атмосферності тематично оформити приміщення бібліотеки залежно від професійного свята, яке буде відзначатися; розмістити в приміщенні бібліотеки яскраву ілюстровану вивіску (плакат) з назвою професійного свята та його датою;

- підготувати розповідь про історію професійного свята;
- підготувати цікаві факти про конкретну професію;
- підготувати тематичні книжкові виставки, полицки, перегляди літератури (залежно від кількості книг за темою);

- організувати виставки робіт майстрів, виконаних у різних жанрах і техніках, пов'язаних з конкретним професійним святом;

- організувати зустрічі і консультації відповідних профільних фахівців (години-поради, експерт-зустрічі);

- організувати для молодих користувачів виробничі екскурсії для ознайомлення з конкретною професією;

- провести тематичні лекції із запрошенням фахівців відповідної галузі;

- організувати тематичні майстер-класи, пов'язані з конкретною професією;

- скласти і презентувати рекомендаційні списки профільної літератури (анотовані та ілюстровані);

- профільним підприємствам та установам, а також їхнім окремим працівникам запропонувати поточне індивідуальне чи групове інформування про нові документи за професійним напрямом;

- до професійного свята створити бібліотечні відеоролики та іншу медіапродукцію, де пропіарити відповідний тематичний фонд бібліотеки;

- організувати й провести для своїх користувачів різноманітні соціокультурні заходи, тематично пов'язані з конкретною професією (інформаційні години, пізнавальні бесіди, години-діалоги, круглі столи, презентації, дискусії, обговорення, рольові і ділові ігри, квести, вікторини, конкурси, форум-зустрічі, професійні рандеву, інформаційні гіді, дні фахівця, профтайми, профорієнтаційні уроки).

Розглянемо детальніше декілька професійних свят і з'ясуємо, що конкретно можна зробити у бібліотеці для їх відзначення.

День ХУДОЖНИКА в Україні

Згідно з Указом Президента України № 1132/98 від 09 жовтня 1998 р. в Україні День художника відзначають щорічно у другу неділю жовтня.

У цей день вшановують усіх представників цієї мистецької професії: професійних художників-живописців, графіків, карикатуристів, ілюстраторів, реставраторів, оформлювачів, іконописців, викладачів художніх дисциплін, студентів та учнів мистецьких навчальних закладів.

Художник – це професіонал, здатний вигадувати і створювати художні образи на різних матеріалах і в різних площинах. Картини, мультфільми, комп'ютерні ігри, ілюстрації, розпис посуду і текстилю – все це заняття, яким присвячують свій робочий час сучасні художники.

Професія художника – одна з найдавніших та найромантичніших. Перші художники малювали людей та тварин ще на стінах печер, використовуючи природні фарби. Сьогодні поняття «художник» стало збірним. У професійному значенні художник – це людина, яка займається образотворчим мистецтвом. Поняття «образотворче» позначає дуже конкретний процес: живопис, графіку, скульптуру як художні дії – мистецтва, що зображують світ.

До відзначення цього професійного свята у приміщенні бібліотеки варто розмістити на видному місці великий яскравий плакат (афішу) «День художника в Україні – ...»(вказується число, місяць, рік, в якому відзначається це свято). Саме приміщення бібліотеки можна прикрасити малюнками користувачів, в т.ч. дитячими і підлітковими, зокрема ілюстраціями до улюблених книг. Таку виставку ілюстрацій можна доповнити книгами, до яких створені ілюстрації (малюнок з ілюстрацією + книга поряд), і назвати виставку «Роботи наших бібліохудожників».

У межах відзначення цього професійного свята у бібліотеці можна оформити виставки картин місцевих художників і зробити їхню офіційну святкову презентацію.

Доречно провести у цей день **артзустрічі** користувачів бібліотеки з **професійними художниками**, які можна завершити **майстер-класом** від фахівця (причому цей захід доцільно організувати для різних вікових категорій).

Якщо дозволяє погода у середині жовтня, можна організувати **артзаходи й поза межами бібліотеки**, наприклад, **художній бібліопленер** для усіх охочих спробувати власні можливості художника під керівництвом професіонала. А для малечі (за наявності нещогоди погоди) бібліотека може організувати фестиваль або конкурс **малюнків на асфальті** на певну тему.

У день художника бібліотека може провести **літературно-мистецькі заходи про видатних художників минулого**, наприклад про наших художниць-краянок Катерину Білокур та Марію Башкирцеву; або показати Тараса Шевченка саме як художника, а не письменника, чи ознайомити з мистецькими шедеврами Леонардо да Вінчі, Рафаеля, Фріди Кало та показати чудові творчі роботи цих митців.

Так само варто організувати літературно-мистецькі заходи **про видатних художників сьогодення**, особливо приділяючи увагу саме українським сучасним художникам.

Можна організувати для юнацтва та молоді **пізнавальні заходи профорієнтаційного характеру**, пов'язані з **професією художника**; розповісти про різновиди професії: художника-оформлювача, художника-реставратора, художника-ілюстратора, іконописця та інші, надати інформацію, де можна отримати такий фах.

Оскільки мова йде про відзначення Дня художника саме у бібліотеці, і вона нерозривно пов'язана з книгами, то особливу увагу варто приділити різновиду професії **художника-ілюстратора книг**, організувавши, наприклад, бібліотечний урок «**Ілюстрації та ілюстратори**» чи пізнавальну зустріч «**Секрети професії художника-ілюстратора**».

Логічним доповненням до таких заходів буде **перегляд робіт художників-ілюстраторів книг** (*книги варто представляти у розгорнутому вигляді*) з підписами, чий саме ілюстрації зображені. Книги варто згрупувати за окремими ілюстраторами, щоб побачити подібність їх ілюстрацій та характерні особливості малюнків кожного ілюстратора (*впізнаваність книг одного ілюстратора*).

Наприклад, дуже оригінальними та впізнаваними є книги для дітей і підлітків з ілюстраціями відомої сучасної української художниці **Євгенії Гапчинської**:

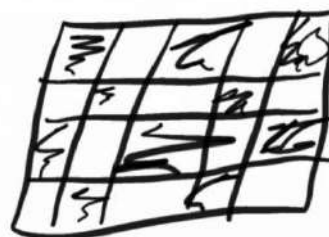

Молодшим користувачам бібліотеки на День художника можна організувати комплексний мистецький захід-свято **«Чарівний пензлик»**, де розповісти, що таке **натюрморт, пейзаж, портрет** тощо та спробувати різні техніки малювання (**локація «Заходь і малюй!»**).

До усіх заходів в межах відзначення Дня художника в бібліотеці варто активно залучати **вчителів малювання** місцевих шкіл, викладачів мистецьких чи художніх шкіл, якщо такі є в зоні бібліотечного обслуговування, керівників гуртків малювання при будинках культури та їхніх вихованців, а також активно використовувати їх художні роботи.

У День художника бібліотека може організувати і **зустріч з психологом**, щоб розповісти присутнім про **арттерапію «Лікування душі живописом»**, а також для діалогу з молодими батьками, вихователями, учителями молодшої школи стосовно **значення малювання для розвитку психіки і навиків дитини, «розшифровки» дитячих малюнків** та їх кольорової гамми, а також пояснити **«дивні» малюнки дітей (наприклад, коли намальована квітка більша за будинок або дитина намальовала кішку синього кольору тощо)** і чи треба виправляти їх.

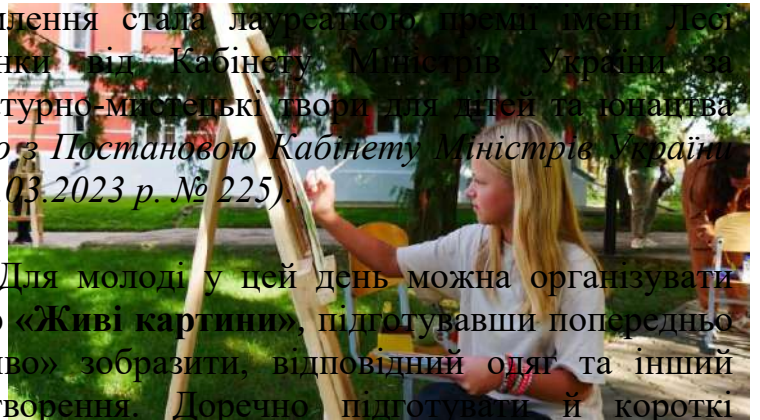
Крім того, психолог може провести з присутніми **тест із розшифровки спонтанних підсвідомих малюнків** людей на полях зошитів чи в блокноті під час лекції, наради чи під час розмови телефоном (*коли рука малює так би мовити сама*).

Можна у цей день організувати у бібліотеці тематичний **«Мистецький фліпчарт»**: повісити зображення картини українського художника з польським корінням **Казимира Малевича «Чорний квадрат»**, поряд розмістити дошку з наліпками (фліпчарт) і фломастерами для того, щоб відвідувачі, подивившись на цю картину, написали, що саме, на їхню думку, зобразив художник.

Також добре вписується у відзначення Дня художника в Україні знайомство з художницею **Оксаною Садовенко** – авторкою книги **«Ти і Малевич»**, яка 2022 року за оригінальне художнє оформлення стала лауреаткою премії імені Леся Українки від Кабінету Міністрів України за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва (згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 14.03.2023 р. № 225).

декілька картин, які можна «наживо» зобразити, відповідний одяг та інший реквізит, необхідний для її відтворення. Доречно підготувати й короткі повідомлення про художників, які створили ці картини.

Суть акції полягає в тому, щоб, детально роздивившись картину, написану художником, користувачі створили «живу» композицію, максимально наближену до того, що зображено на картині, а присутні їх порівняли і визначили ступінь схожості.

Як результат такої акції на сайті, блозі, сторінках в соцмережах бібліотеки можна розмістити пари фотографій: власне картини і створеної за нею «живої» композиції.

Також у межах відзначення Дня художника бібліотека може організувати для молоді пізнавально-мистецький захід **про вуличні стінописи (мурали) та їхніх творців-художників «Мурал – мистецтво вуличного живопису»**.

Мурал (стінний розпис) – ознака сучасного міста. Сам термін «мурал» походить від латинського слова «*muralis*», що означає «стіна». Це своєрідне маркування простору. Це надзвичайно великий витвір мистецтва, найчастіше картина або величезне «графіті», нанесене на поверхню стіни.

Мурали – це сучасне вуличне мистецтво, яке спрямоване на надання краси будинкам. Подібні зображення є у багатьох великих містах. Як правило, їх розміщують на глухих стінах будинків, на великих парканах або підземних переходах. По суті, для створення муралу може підійти будь-яка вертикальна поверхня незалежно від того, де вона знаходиться, зовні будівлі або всередині. Характерною відмінністю мурала є схильність до реалістичної картинки. Як правило, такі настінні малюнки виглядають практично як фотографії, перенесені на стіни.

Враховуючи, що молодіжний захід про мурали та художників, які їх створили, організовує саме книгозбірня, то можна зацентувати увагу на **муралах, пов'язаних з письменниками і художньою літературою**. Наприклад, в Ірпені 2023 року створили літературний мурал із зображенням 15-ти «осучаснених» українських письменників та мурал із копією картини письменника Тараса Шевченка «Катерина» до його однойменної поеми.

Не обійдеться свято художника у бібліотеці й без книг та журналів, а також без **тематичних рекомендованих списків літератури**, пов'язаної з художниками та різними техніками малювання. Варто оформити **виставки, перегляди чи тематичні полиці з літературою про видатних художників** минулого і сьогодення; окремо і детально – про місцевих художників; виставити на огляд користувачів **альбоми з репродукціями картин** (можна за жанрами чи тематиками), а також навчально-пізнавальну літературу з образотворчого мистецтва **«Вчимося малювати»**.

Ще можна підготувати виставку репродукцій картин або слайдову презентацію (галерею) **«Книги та читання – на полотнах художників»** (підібрати картини художників, на яких є зображення книг і процесу читання), наприклад, таких:

- Клод Моне «Жінка читає» (Франція);
- Пабло Пікассо «Жінка, що читає» (Іспанія, Франція);
- Карл Шпіцвег «Книжковий хробак» (Німеччина);
- Жан-Батіст Грьоз «Жінка, що читає листи Елоїзи та Абеяра» (Франція);
- Харменс Рембрандт «Літня жінка, що читає» (Нідерланди);
- Джузеппе Арчимбольдо «Бібліотекар» (Італія);
- Вінсент Ван Гог «Жовті книги» (Нідерланди);
- Чарльз Бартон Барбер «Урок читання» (Англія).

Протягом усього дня відзначення цього професійного свята у бібліотеці має бути в достатку підготовлених **розмальовок, як дитячих, так і для дорослих** (з орнаментом і візерунками, мандали з орнаментом в колі – як антистресовий і медитативний засіб), а також олівців, фломастерів, маркерів та пастелі для їх розмальовування – їх варто пропонувати усім, хто заходить до бібліотеки.

Міжнародний день КУХАРЯ І КУЛІНАРА

Міжнародний день кухаря і кулінара відзначають **щорічно 20 жовтня** («кулінар» від латинського слова «culina» - «кухня»).

Це професійне свято можна відзначити у бібліотеці чи не найактивніше і наймасштабніше серед усіх професійних свят, причому із залученням абсолютно усіх вікових категорій користувачів.

На цей день книгозбірня має перетворитися на **«Бібліотечну кухню»** (з відповідною яскравою афішею (плакатом), де бібліотекарі–кулінари «готують смачні і поживні» послуги користувачам. У цей день візуально усе в бібліотеці має повідомляти відвідувачам про кухарів, кухню і страви, тобто має бути **відповідний кулінарний антураж**.

Як і в межах будь-яких бібліотечних активностей, при відзначенні Міжнародного дня кухаря і кулінара перш за все бібліотека популяризує бібліотечний фонд – це можуть бути тематичні книжкові виставки, перегляди літератури, тематичні полицьки. При цьому піаримо не лише суто «кулінарні» книги, а й просто художню літературу, не пов'язану з кулінарією, але представлену користувачам так би мовити «кулінарним» способом.

Наприклад, пропонуємо для молоді оформити **книжкову виставку художньої літератури «Меню для книгоїда»** з такими розділами:

- «Книжкова закуска»;
- «Рагу із детективів»;
- «Зарубіжний пудинг»;
- «Десерт із новинок»;
- «Смаколики від ювілярів».

За таким же принципом можна оформити **ілюстровану книжкову виставку-кондитерську для дітей «Візьми і скуштуй»** з такими розділами:

- «Казкові пиріжки» (казки);
- «Поетичні ватрушки» (вірші);

- «Зоологічне печиво» (книги про тварин);
- «Пізнавальні коржики» (енциклопедії);
- «Журнальні кекси» (дитячі журнали);
- «Приготуй сам» (кулінарні сторінки з дитячих журналів).

При цьому на кожне видання варто прикріпити ілюстровану табличку (бірку) від назви розділу, наприклад, «Казковий пиріжок» чи «Пізнавальний коржик» тощо.

Для підлітків та молоді можна викласти добірку книг на велику тацю і прикріпити табличку: **«Відчуй аромат книжкових смаколиків»** (+ ілюстрація людини, яка вдихає аромат) або **«Прodeгустуй книжку на 99 сторінці»** (+ зробити закладки на стор. 99 у кожному художньому виданні – це відомий тест про 99 сторінку: якщо те, що на ній написано, читачеві сподобалося, то велика ймовірність того, що йому сподобається весь художній твір).

Можна створити перегляд літератури з художніми творами про кулінарів і кухню **«Смачного читання»**. А на стелажах оформити тематичні полицки з творами для читання і дати їм **«смачні» назви**, наприклад, такі:

- «Відклади всі справи й вибери книжкові «страви»;
- «Фуршетна полицка для вас!»;
- «Вибери те, що хочеш, скуштуй те, що любиш».

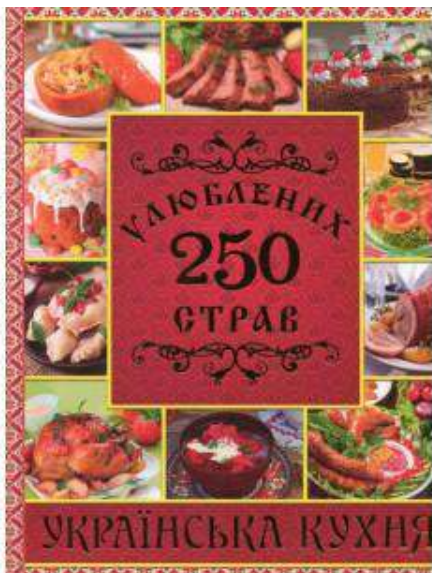
Цікавою є й ідея виставити для користувачів юнацького віку **книги, у назвах яких є їжа**, наприклад, чотири книги сучасної польської письменниці **Йоанни Ягелло** «Кава з кардамоном», «Шоколад з чілі», «Тирамісу з полуницею», «Молоко з медом» і назвати цю підбірку книг **«Солодкі назви книг про несолодкі життєві проблеми»**.

Так само можна взяти цикл книг молоді сучасної української письменниці **Ірини Мацко** з «кулінарними» назвами: «Імбир для душі», «Шпинат для мізків», «Мигдаль для серця».

За тим же принципом можна викласти й дитячі **книги з «кулінарними» назвами**: «Зварю тобі борщику» Зірки Мензатюк, «Горщик каші» братів Грімм, «Торт у небі» Джані Родарі, «Чарлі і шоколадна фабрика» Роальда Дала тощо.

У цей день активно виставляється безпосередньо і **кулінарна література про страви та література з рецептами**, наприклад, на виставках-інсталяціях:

- «Стравами багата українська хата»;
- «Кулінарні шедеври»;
- «Страви на кожен день»;
- «Кухарям і господарям»;
- «З книги – до столу»;
- «Розмаїття літературної кулінарії»;
- «Від сніданку – до вечері»;
- «Кулінарне мистецтво на сторінках періодичних видань».

На них в кишені варто залишити невеликі чисті аркуші паперу і ручку зі зверненням до читачів: *«Сподобався рецепт на виставці? Сфотографуй чи візьми і запиши!»*.

Дуже доречною у цей день буде оформлена **тематична «кулінарна» фотозона** для відвідувачів бібліотеки з активними запрошеннями бібліотекарів у ній сфотографуватися. У її оформленні варто використати і кулінарні книги з фонду, і атрибути кухні та процесу приготування страв, і одяг кухаря.

Пізнавально-розважальні заходи у цей день чи створена до нього **медіапродукція** можуть бути присвячені:

- цікавим фактам з історії кулінарії;
- хронології появи деяких відомих страв;
- історії виникнення самого Дня кухаря і кулінара;
- розповіді про найвідоміших кулінарів світу у різні часи;
- історії виникнення кухарського ковпака;
- кулінарним рекордам в Україні та світі (*найбільший торт, піца, найбільший казан борщу, найдовший батон тощо*);
- кулінарним пам'ятникам (*пам'ятники варенику, галушці тощо*);
- розповіді про здорове харчування;
- повідомленню «Чим харчувалися козаки на Січі?» (традиційна здорова їжа), оскільки День кухаря і День українського козацтва відзначають в одному місяці;
- всебічному знайомству з всесвітньовідомими полтавськими галушками як традиційною національною і місцевою стравою (*історія галушок, варіанти рецептів, особливості саме полтавських галушок, пам'ятник полтавській галушці, вірші і пісні про галушки, опис галушок у художніх творах Гоголя,*

Котляревського, Панаса Мирного та інших, наприкінці – майстер-клас із готування галушок);

- розповіді про кулінарний антураж у творчості письменників (в творах – страви, рецептури, способи приготування). Це художні твори І. Котляревського, М. Гоголя, М. Коцюбинського, В. Підмогильного, І. Нечуй-Левицького та інших.

Для підвищення «книжкового апетиту» ці бібліотечні заходи можна провести у таких **формах**, пов'язаних із кулінарними термінами:

- Літературна дегустація;
- Гурман-вечір;
- Інформаційний коктейль;
- Книжкові смаколики;
- Книжкова смакоманія;
- Книжкове частування;
- Бібліокафе;
- Літературний сніданок;
- Літературний фуршет;
- Бібліовершки «Найсмачніше ...»;
- Пізнавальне застілля;

Частиною (елементами) таких заходів можуть стати **кулінарні конкурси та вікторини**:

- 1) відгадати назву страви за поданими рецептами;
- 2) із закритими очима відгадати, з чого зварене запропоноване варення, скуштувавши одну-дві ложки;
- 3) на краще і швидше ліплення із глини, пластиліну, солоного тіста вареників;
- 4) заспівати в карооке (уривки чи повністю) пісні про різні страви (наприклад, «А мій милий вареничків хоче», «Ось такі, полтавські галушки», «Із сиром пироги» тощо);
- 5) назвати одним словом когось чи щось, пов'язане з кулінарією, за відповідним описом, наприклад: «страва із вареної крупи» – каша», «кухар на кораблі» – «кок» і т. д.;
- 6) за переліком (або за зображеннями) декількох страв назвати країну, до кухні якої вони належать; якщо у фонді є відповідні кулінарні книги (наприклад, «Українська кухня», «Страви французької кухні», «Турецькі страви» тощо), то такі завдання можна формулювати із їх безпосереднім використанням.

Наприклад: «борщ, галушки, вареники – це Україна»; «ковбаски, шиніцель, кисла капуста – це Німеччина»; «лукум, пахлава, кебаб – це Туреччина», «круасан, сири, цибуляний суп, рататуй – це Франція». «піца, паста, лазанья – це Італія»:

ІТАЛІЯ:

Піца

Паста

Лазанья

Від слів, пов'язаних із кухнею, стравами, кухарями утворилося багато **українських «кулінарних» прізвищ**, наприклад: Кухарченко, Кухаренко, Кухар, Кухарчук, Кухаревич, Кулінар, Кулінаренко, а також Борщ, Борщук, Каша, Гречка, Корж, Коржик, Кава, Галушко (-а), Вареник та інші.

У День кухаря та кулінара бібліотека може запросити на захід людей з такими чи подібними прізвищами, що проживають в зоні обслуговування (*знайомі, сусіди, родичі, зареєстровані читачі, відомі люди*).

Якщо є можливість залучити спонсорів, то такі відвідувачі можуть отримати від бібліотеки невеликі подарункові відзнаки, бажано на кулінарну тематику.

Оскільки День кухаря і кулінара – свято перш за все професійне, то обов'язковою складовою відзначення його у бібліотеці має бути **профорієнтаційна інформація**, надана молодим користувачам. До цього можна залучити працівників центру зайнятості та учнів (студентів) відповідних навчальних закладів, де готують кухарів, пекарів, кондитерів (*якщо такі є у даній місцевості*). Для учнівської молоді цікавою буде інформація щодо характеристики професії, її потрібності у сучасному суспільстві, переваги цього фаху і вигоди, які людина може від нього отримати.

У межах відзначення Дня кухаря і кулінара в бібліотеці дуже гармонійно будуть виглядати **майстер-класи із приготування страв від шеф-кухаря** (*якщо дозволяють площа і умови бібліотеки*). Про це можна домовитися із закладами громадського харчування або окремими господарями на взаємовигідних умовах: заклад чи особа прорекламує себе і свої послуги перед присутніми в бібліотеці, а бібліотека отримає майстер-клас від шеф-кухаря чи талановитої господині для своїх користувачів.

Це можуть бути майстер-класи, наприклад, із ліплення галушок, **приготування холодних закусок і салатів, солодоців без випікання, розписування та прикрашання пряників, створення бутербродів** тощо.

Перед безпосереднім проведенням кулінарного майстер-класу підіткам доречно було б надати певну інформацію щодо страви, яку вони будуть створювати, наприклад, розповісти історію бутербродів, їх види (канапе, сендвіч, тартинки, тарталетки), походження слова «бутерброд», цікавинки про бутерброди.

День кухаря і кулінара – це чудовий привід організувати у бібліотеці **сімейне свято**, на яке б прийшли разом представники 2-3-х поколінь (бабусі-дідусі, мами-тата, молодь, діти-підлітки), тому що «смачною» темою можна охопити усі вікові категорії. Крім того, на такі кулінарні сімейні свята можна принести свої власні смаколики, влаштувати бібліотечне чаювання і провести презентацію власних страв від кухарів-любителів та організувати обмін своїми рецептами.

Поки бібліотекарі на сімейному святі займаються дорослими, молоддю і підлітками, менших дітей можна зайняти грою дитячим посудом і «приготуванням» їжі, виготовленням аплікацій, пов'язаних із стравами, наприклад, аплікації «Піца» чи «Консервована банка овочів». Звісно, що заготовки для аплікацій овочів треба зробити бібліотекарям завчасно. Крім того, з дітьми можна пригадувати казки, де є опис приготування страв: «Колобок» (*пекла колобок*); «Пан Коцький» (*готували обід: борщ, овочі, десерт*); «Колосок» (*пек тиріжки*); «Лисичка і Журавель» (*готували кашу і овочі*).

Міжнародний день ФОТОГРАФА

Цей професійний день відзначається у багатьох країнах світу, в т.ч. і в Україні, **щороку 12 липня**.

Цікавою є **історія запровадження цього свята**, яку можна яскраво подати користувачам бібліотеки: свято запровадив сам Папа Римський 12 липня у **день Святої Вероніки** – покровительки усіх фотографів. Пов'язано це з тим, що за переказами саме Вероніка подала Ісусу Христу тканину, щоб витерти піт із чола, коли той йшов на Голгофу. І на цій тканині дивним чином залишилося відображення лику Ісуса (як прообраз фотозображення).

Крім того, відзначати день фотографа саме 12 липня було вирішено ще й тому, що 12 липня народився **Джордж Істман** – засновник компанії **Kodak**, який зробив «фотографію, доступною для усіх».

У цей день, 12 липня, вшановують як професіоналів-фотографів, так і фотолюбителів. До цього професійного свята бібліотека може підготувати і провести різноманітні цікаві активності, в т.ч. й для юнацтва та молоді.

Приміщення бібліотеки у цей день мають прикрашати фотографії (перш за все «своїх» місцевих фотографів). **Виставку фотографій** можна назвати «**Краса довкола нас очима фотографа**» або «**В фотооб'єктиві - ... (хтось чи щось)**» і зробити їх офіційну святкову презентацію. Біля фотовиставки обов'язково розміщується інформація про автора робіт та його фото.

Можна зробити **фотовиставку робіт самих бібліотекарів** (якщо хтось із працівників бібліотеки займається фотосправою).

Творення фотографами своїх світлин бере початок у першій половині XIX століття. За час, що минув, техніка для фотографування змінювалася і користувачам бібліотеки можна цікаво та ілюстративно подати інформацію про те, чим фотографували люди у різні історичні періоди (**історія розвитку фотографії**).

Доречною у цей день буде й подача інформації про одного із **найвизначніших фотографів Англії XIX століття (письменника і математика) Льюїса Керролла**, якого ми знаємо перш за все як автора відомих казок «**Аліса в Країні Чудес**» та «**Аліса в Задзеркаллі**». Збереглися зроблені ним фотографії, в т.ч. й справжньої Аліси, для якої складалася ці казки, їх можна показати користувачам.

Якщо колись у вашому населеному пункті (приблизно 100-150 років тому) були відкриті **перші фотосалони чи фотоательє** та ще й збереглися будинки, в яких вони знаходилися, то з цієї історичної інформації і фотографій, зроблених у салоні, можна зробити пізнавальний **краєзнавчо-мистецький захід**.

Стосовно **Полтави**, наприклад, темою такого заходу може стати краєзнавча інформація про відомий у місті наприкінці XIX ст. **фотосалон поляка Йозефа Хмелевського**. Зараз про це нагадує меморіальна дошка на одному з будинків по вулиці Соборності, де знаходився цей фотосалон.

Збереглося багато фотографій, зроблених більше 100 років тому самим Йозефом Хмелевським. Одна із них – це **відома фотографія українських письменників** (*Лесі Українки, Олени Пчілки, Михайла Коцюбинського, Гната Хоткевича, Василя Стефаника, Володимира Самійленка та Михайла Старицького*), які приїхали до Полтави 1903 року на відкриття пам'ятника Івану Котляревського.

Хмелевський зробив цілі серії фотографій на українську і особливо на «полтавську» народну тематику – із них на День фотографа у бібліотеці можна зробити **краєзнавчо-мистецьку фотовиставку**, доповнивши її коментарем та інформацією про самого фотографа Хмелевського – вийде цікавий комплексний захід.

Дуже доречним у цей день буде проведення у бібліотеці **експерт-зустрічі з професійним фотографом** для користувачів, яких цікавить процес фотографування, де б спеціаліст ознайомив присутніх із секретами майстерності фотографа. Актуальними будуть поради фотографа щодо правильно зробленого модного зараз **фотоавтопортрета – селфі**, чи щодо правильного оформлення своєї сторінки в соціальних мережах за допомогою фотографій.

Доповнити цю експерт-зустріч можна й порадами від запрошеного **юриста щодо правових аспектів фотографування**, розміщення фотографій без попереднього дозволу, випадків обов'язкового отримання дозволу на фотографування, використання чужих фотографій, фотографування дітей (це норми Цивільного кодексу України та

Закону України «Про авторське право та суміжні права»).

Звісно, що має бути й **популяризація бібліотечного фонду**: це можуть бути навчальні видання із фотографування або мистецькі альбоми з фотографіями різної тематики.

Книжкова виставка, тематична поличка чи перегляд такої літератури можна назвати

«Мистецтво зупиняти час (до Міжнародного Дня фотографа)».

До Дня фотографа можна зробити **виставку (реальну чи віртуальну) «Сам собі фотограф»** або **«Фото + Книга»**, щоб таким чином популяризувати читання літератури. Усі охочі мають **сфотографуватися за читанням книги** (власної чи бібліотечної), щоб було видно обкладинку (або фото членів сім'ї, що читають) і зробити з цих фотографій виставку у стінах бібліотеки чи на сайті закладу.

Також у бібліотеці на День фотографа можна провести захід, пов'язаний із **старими фотографіями з сімейних альбомів користувачів**. На нього кожен учасник приносить стару фотографію (чи декілька) або із членами родини (пращурами), або із зображенням знайомої місцевості, яка змінилася за цей час, і розкаже цікаву історію, пов'язану з цією фотографією (і повідомляє, хто був фотографом).

У бібліотеках не дуже маленьких населених пунктів можна як окремий захід чи як елемент заходу провести **ілюстровану вікторину «Вгадай куточок рідного міста (селища) за старими світлинами»**.

До речі, терміни *«фотографія»* і *«світлина»* – є синонімами і вживати їх можна обидва (фотографія – грецького походження, світлина – суто українська).

Примітка: якщо у липні відзначити Міжнародний день фотографа не має можливості (наприклад, із-за відпустки бібліотекаря), а бажання його відзначити є, то всі описані вище заходи можна провести через місяць – 19 серпня у Всесвітній день фотографії.

День ХІМІКА

Згідно з Указом Президента України від 07 травня 1994 р. № 219/94 День хіміка в Україні відзначається **щорічно в останню неділю травня**. У цей день вшановують працівників хімічної та нафтохімічної промисловості; вітають асистентів і лаборантів, вчених і студентів, практиків і теоретиків.

Звична для нас наука хімія має свій конкретний рік народження – 1661. Саме того року ірландський хімік Роберт Бойль (1627-1691рр.) у книзі *«Хімік-скептик»* сміливо і переконливо, для того часу, сформулював предмет хімії. За його визначенням, хімія – це дослідження складу різних речовин та пошук нових хімічних елементів.

А на теренах сучасної України хімія почала розвиватися завдяки таким галузям, як металургія, кераміка, скловаріння, фармація і парфумерія, а також

розвитку ринку барвників, техніки фарбування, використання біохімічних процесів, тобто ферментативного бродіння для одержання сиру, кефіру, вина, тіста, пива і тому подібного.

Першими професійними хіміками як у світі, так і в Україні були аптекарі-провізори та фармацевти. Адже вони проводили хімічні процеси, метою яких було приготування ліків. Перша аптека на території сучасної України була відкрита у Львові 1270 року, яка проіснувала до 1480. На жаль, ім'я першого працівника тієї аптеки невідомо. А публічну аптеку загального користування відкрили у Львові 1490 року, працював там провізор Василь Русин. Можливо, він і був першим хіміком в Україні. У Києві перша аптека відкрилася на Печерську 1709 року, а керував нею провізор Іван Чкалов.

Саме завдяки хімії людство вийшло з кам'яного віку у вік металів і тисячі інших матеріалів, що стали незамінними. На сьогодні людству відомо близько 10 млн. хімічних сполук. Речовини, до яких доклали руку хіміки, оточують нас буквально всюди: косметика, паливо, засоби особистої гігієни, харчові добавки, ліки, різні барвники та багато іншого, без чого нині ми не уявляємо наше життя.

Відзначити День хіміка як професійне свято можна не лише в університетських наукових, а й у публічних бібліотеках – для широкого кола користувачів, включаючи юнацтов та молодь. У цей день книгозбірня має перетворитися на велику хімічну бібліолабораторію.

Щоб зацікавити професією хіміка, треба зацікавити молодіжну аудиторію самою хімією як наукою, показати її цікавою і необхідною для сучасного життя, вартою того, щоб її вивчати і займатися нею, показати її практичність.

З цією метою можна організувати, наприклад, **науково-пізнавальну бібліолабораторію «Хімія у моєму житті»**, де показати як людство використовує у своєму повсякденному житті досягнення і відкриття у хімічній сфері.

Оскільки хімія – це перш за все прикладна наука, то дуже доречно організувати і провести для підлітків **бібліотечну STEM-лабораторію «Чарівні хімічні перетворення»**, де провести цікаві досліди з хімії. В якості модератора лабораторії бібліотеці варто залучити професійного хіміка, він зможе і досліди провести, і забезпечити дотримання правил безпеки.

Щоб зацікавити підлітків і молодь хімією бібліотека обов'язково до цього професійного свята має оформити **книжкову виставку чи перегляд літератури, пов'язану з хімією**. Це можуть бути хімічні довідники, підручники, посібники; книги про видатних хіміків минулого і сучасності; книги із серії «**Цікава хімія**» тощо.

Оформлену з відібраної «хімічної» літератури виставку можна назвати:

- «У хімії все можливо»
- «У країні хімічних елементів»
- «Вивчаймо хімію – це цікаво!»
- «Дивовижна хімія – зі сторінок книг та журналів».

До Дня хіміка для юнацької аудиторії бібліотека може підготувати захід чи **медіапродукт про всесвітньо відомих хіміків**, наприклад, про **Марію Кюрі** – жінку, яка за відкриття хімічних елементів радію і полонію отримала Нобелівську премію, або про самого **Альфреда Нобеля** – засновника цієї премії. Він був хіміком і підприємцем, який зробив 355 (!) винаходів, в т.ч. й з хімії. Нобель перший розробив хімічний склад штучного шовку і нітроцелюлози, отримав патент на динаміт, на його честь назвали синтетичний хімічний елемент нобелій. Кожен свій винахід вчений-хімік популяризував з демонстрацією дослідів, які користувалися шаленою популярністю.

Враховуючи, що у День хіміка вшановують працівників хімічної галузі та інших працівників, робота яких пов'язана з хімією, то бібліотека може організувати для підлітково-молодіжної аудиторії **зустрічі з представниками таких професій**, а також надати довідкову інформацію про те, де можна отримати хімічний фах (освіту).

День МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

День медичних працівників відзначається **щорічно 27 липня** відповідно до Указу Президента України № 327/2023 від 13 червня 2023 р.

У цей день бібліотеку «офіційно» перейменовують на «**БібліоАптеку**» або «**БібліоЛікарню**» з відповідною афішею (плакатом) на видному місці.

Усе, що відбуватиметься у цей день у бібліотеці, проходитиме в межах **«бібліотерапії»** та **«книготерапії»** – лікування людей читанням якісною та корисною літературою, а самі бібліотекарі стають **«бібліотерапевтами»**, **«сімейними бібліолікарями»**.

Бібліотерапія (лікування читанням) ще 100 років тому використовувалася у шпитальних і санаторних закладах, де поєднувалися досягнення медицини з методиками бібліотечної роботи. Уже у наш час (2013 рік), наприклад, у Великій Британії затверджена Державна програма, відповідно до якої лікарі можуть призначати пацієнтові **як ліки книги зі списку спеціальної рекомендованої літератури**.

Як і при проведенні будь-яких бібліотечних активностей, при відзначенні Дня медичних працівників бібліотеки мають якнайширше популяризувати бібліотечний фонд відповідної тематики. У бібліотеках **книжкові виставки, перегляди літератури, тематичні полицки**, оформлені до Дня медичних працівників, можна назвати так:

«Книги за рецептами»;
« Книга зцілює»;
«Література як мікстура»;
«Книжка замість ліків»;
«Читання продовжує життя»;
«Читання - корисне для здоров'я»;
«Читання – ліки від стресу»;
«Читання – ліки для душі»;
«Книги, що покращують настрій»;
«Літературні вітамінки»;
«Замість аптеки зайдіть до бібліотеки».

Біля цих виставок, переглядів, полицок з виданнями можна розмістити і **рекомендаційні списки літератури з бібліотерапії «Книжкові рецепти від А до Я»**, підготовлені завчасно.

Для користувачів бібліотеки дитячого віку так само можна підібрати і виставити казки із **серії «Казкотерапія»**, які будуть корисними для дитячого здоров'я, та поряд розмістити **рекомендаційні списки літератури для батьків «Казкотерапія»**.

Літературу з фонду на медичну тему та про видатних медиків, особливо місцевих, можна зібрати під назвою: **«Є така професія – берегти здоров'я (до Дня медичних працівників)»**.

Оригінальною буде й книжкова виставка «Відомі письменники – медики», де виставити твори, наприклад, **Агати Крісті** (на фото), яка після медсестринських курсів працювала медсестрою у шпиталі та фармацевтом в аптеці, де продавалося багато отрути, і це відобразилося в її детективних творах (понад 80 злочинів у творах Крісті були здійснені за допомогою отрути), або **Артура Конан-Дойля** – професійного лікаря, який 10 років свого життя займався медичною практикою. Виставку з книгами можна доповнити короткими відомостями про медичну сторону біографій цих письменників.

Професійними лікарями були свого часу такі відомі письменники, як **Франсуа Рабле**, **Фрідріх Шиллер**, **Станіслав Лем**, **Генрик Сенкевич**, **Степан Руданський** – «медичні» факти їхньої біографії можна використати при підготовці бібліотечних активностей до Дня медичних працівників.

Також рекомендуємо підібрати художні твори, де є **персонажі-медики**, описується робота медиків і т.п. та оформити перегляди літератури:

«Світ медицини в художньому слові»,

«Медицина, одягнена у книги»,

«Талант писати про медицину»,

«Образ лікаря в художніх творах»,

«Медицина в літературі».

Такі книги варто активно пропагувати фахівцям медичної сфери (працівникам медичних установ), а також студентам медичних навчальних закладів, якщо такі є у зоні обслуговування.

У цей день бібліотека може організувати і провести **експерт-зустрічі чи години-поради з медичними фахівцями**, на які запросити усіх бажаючих почути професійну думку щодо медичних проблем, що турбують багатьох (для молоді: *репродуктивне здоров'я, захворювання на ВІЛ/СНІД, вплив куріння, наркотиків та алкоголю на організм людини; для осіб більш поважного віку: високий тиск, біль в суглобах, простудні захворювання, головні болі, секрети здорового сну тощо*), та отримати рекомендації і поради.

В межах відзначення Дня медичних працівників бібліотека може організувати зустріч з тими

медиками, які працювали в зонах бойових дій, щоб розповісти присутнім на заході про особливості надання медичної допомоги в екстремальних воєнних умовах.

Цікавою та актуальною у цей день буде зустріч у бібліотеці і з **посадовцями, які працюють у медичній сфері**, стосовно роз'яснень окремих питань медичної сфери.

Варто у цей день організувати зустріч і з **юристом з питань медичного права**, таких, наприклад, як:

- права особи під час медичного обслуговування;
- права батьків хворої дитини;
- правовий аспект обов'язкового проведення щеплень;
- відносини із сімейним лікарем: права і обов'язки сторін;
- платні і безоплатні медичні послуги населенню.

Бібліотеці варто налагодити **співпрацю з тими медичними закладами, які знаходяться у даному населеному пункті** (поліклініки, лікарні, амбулаторії, санаторії, пансіонати, шпиталі тощо) для спільного проведення бібліотечно-медичних заходів. Як приклад: у бібліотеці медичний працівник вимірює тиск відвідувачам, а бібліотекар після цього пропонує «вітамінки» від тиску – позитивні за змістом та заспокійливі книги.

Також можна переглянути формуляри користувачів, щоб виявити серед них медичних працівників, яких також можна залучити до проведення інформаційно-просвітницьких заходів медичного спрямування у бібліотеці.

Якщо дозволяє режим роботи і штат бібліотеки, то у цей день можна в межах «книготерапії» провести й **виїзду акцію поза межами бібліотеки** у закладах медичного напрямку: відвідати з «ліками для душі» (відповідною літературою) гериатричні заклади, поліклініки, санаторії, пансіонати, лікарні).

Приурочити до Дня медичних працівників можна й **дитячо-підліткову акцію «Полікуймо книги!»** (як лікар лікує хворих людей, так і діти та підлітки «лікують» «хворі» книжки, які треба підклеїти, прошити, зробити нову обкладинку тощо).

Ще багато цікавих ідей та додаткової інформації для відзначення Дня медичних працівників у бібліотеці можна взяти із статей: «Світ медицини в художньому слові» (Бібліотечний форум № 4 / 2019) та «Бібліотерапія» (Бібліотечна планета № 4 / 2016), повний опис яких наведено у списку літератури.

Список використаних джерел:

Бажкова В. Бібліотерапія (з досвіду Дніпропетровської ОУНБ імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія) / В. Бажкова // Бібліотечна планета. – 2016. – № 4. – С. 14-15.

Мельник Майя, Кравцова Меланія. Проект бібліотеки «Світ медицини в художньому слові» / М. Мельник, М. Кравцова // Бібліотечний форум. – 2019. – № 4. – С. 29-32.

Смачна професія. Міжнародний день кухаря // Шкільна бібліотека. – 2019. – № 9. – С. 88-89.

Шемчук С. Ділові (рольові) ігри в професійній орієнтації старшокласників / С. Шемчук // Трудове навчання (Шкільний світ). – 2013. - № 5. – С. 38-41.

Електронні ресурси:

Про День медичних працівників : Указ Президента України від 13.06.2023 року № 327/2023 [Електронний ресурс] // Президент України : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/3272023-47033> (дата звернення: 10.09.2023). – Назва з екрана.

Про День хіміка : Указ Президента України від 07.05.1994 року № 219/94 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219/94#Text> (дата звернення: 10.09.2023). – Назва з екрана.

Про День художника : Указ Президента України від 09.10.1998 року № 1132/98 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132/98#Text> (дата звернення: 10.09.2023). – Назва з екрана.

Про присудження Премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2023 № 225 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України :

[сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.09.2023). – Назва з екрана.

Голуб О. Мурал [Електронний ресурс] / О. Голуб // Енциклопедія сучасної України : [Сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-70272> (дата звернення: 07.09.2023). – Назва з екрана.

Засновник Нобелівської премії – Альфред Бернад Нобель (біографічна довідка) // Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека : [Сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://lib.if.ua/exhib/1350376247.html> (дата звернення 11.09.2023). – Назва з екрана.

Професійні свята [Електронний ресурс] // Ділова мова : [Сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://www.dilovamova.com/index.php?page=142&calendar=professional&year=2023> (дата звернення: 08.09.2023). – Назва з екрана.

Художник [Електронний ресурс] // ProfitWorks : [Сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://profitworks.com.ua/professii/iskusstvo/khudozhnik> (дата звернення: 07.09.2023). – Назва з екрана.

Черкаська Г. Йосип Хмелевський [Електронний ресурс] / Г. Черкаська // UAHistory : [Сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: https://uahistory.com/topics/famous_people/10384 (дата звернення: 07.09.2023). – Назва з екрана.

Науково-практичне видання

**Професійні свята в Україні:
як бібліотеки можуть
долучитися до їх відзначення**

Методичні поради

Автор-укладач Леся Костенко

*Редактор
Комп'ютерний набір
Комп'ютерна верстка
Відповідальна за випуск*

*Наталія Фенько
Леся Костенко
Олексій Якубовський
Світлана Сичова*

*Підписано до друку 02.10.2023. 28 стор. Тираж 3 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара
36039, м. Полтава, вул. О. Гончара, 25а
<http://libgonchar.org>
E-mail: pobugonchara@ukr.net*